

**Sasa ni
Wakati
wa Haki**

**Oikeudenmukaista
ilmastopolitiikkaa**

**Time for
climate
justice**

**Time for
climate**

**Tid for en
rettferdig
klimavtale**

Κλιματική Δικαιοσύνη

Σεπτέμβριος 2022

© WWF / Richard Stonehouse

Πόσο δίκαια είναι μοιρασμένοι οι παγκόσμιοι ενεργειακοί πόροι;

Η ενέργεια είναι βασικό κοινωνικό αγαθό

- Ένας στους πέντε ανθρώπους δεν έχει πρόσβαση σε σύγχρονης μορφής ηλεκτρική ενέργεια (ΟΗΕ).
- Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, πάνω από 57 εκατομμύρια άνθρωποι δεν μπορούν να διατηρήσουν τα σπίτια τους ζεστά κατά τη διάρκεια του χειμώνα, ενώ 104 εκατομμύρια άνθρωποι δεν μπορούν να διατηρήσουν τα σπίτια τους δροσερά κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. (Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για την ενεργειακή φτώχεια).
- Η κρίση της πανδημίας και στη συνέχεια η κρίση του πολέμου Ρωσίας Ουκρανίας εκτίναξε τις τιμές ορυκτών καυσίμων στα ύψη και επιδείνωσε την ενεργειακή φτώχεια.
- Η μετάβαση σε ΑΠΕ για την παραγωγή ενέργειας μέχρι σήμερα γινόταν κυρίως με τη μορφή φαραωνικών έργων που αποτελούν σχεδόν αποκλειστικά αντικείμενο επιχειρηματικής δραστηριότητας και δεν συμπεριλαμβάνουν τη συμμετοχή των πολιτών.

Ενεργειακή κρίση στην Ελλάδα

Ο πόλεμος στην Ουκρανία και η εξάρτηση που έχει η χώρα μας στο ορυκτό αέριο, έχει οδηγήσει σε μια αναμενόμενη αλλά πρωτοφανή ενεργειακή κρίση

Η ενέργεια έχει γίνει πολύ ακριβή, με αποτέλεσμα το 16,7% του ελληνικού πληθυσμού να αδυνατεί να θερμάνει επαρκώς το σπίτι του

Κίνδυνος αυτή η κατάσταση να μετατραπεί σε μια οπισθοδρόμηση της προώθησης των ΑΠΕ και εν τέλει της απεξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα

© Sam Hobson / WWF-UK

Οι αδύναμοι χρειάζονται προστασία

- Οι 50 φτωχότερες χώρες συνεισφέρουν μόνο περίπου το 1% των αερίων του θερμοκηπίου που προκαλούν την υπερθέρμανση του πλανήτη
- Οι γυναίκες, στις φτωχές κοινότητες, αντιμετωπίζουν το μεγαλύτερο βάρος των κλιματικών επιπτώσεων.
- Η απώλεια θέσεων εργασίας στη βιομηχανία ορυκτών καυσίμων μπορεί να οδηγήσει τους εργαζόμενους σε αυτές και τις οικογένειές τους σε οικονομική δυσχέρεια και κοινωνική αποσύνθεση.
- Τα μέτρα προσαρμογής στην κλιματική κρίση μπορεί να αυξήσουν την ευαλωτότητα και ανισότητα μιας μερίδας πολιτών που είναι πιο αδύναμοι.

Μπορεί οι ΑΠΕ να μην είναι βιώσιμες;

Όταν η χωροθέτηση των ΑΠΕ δεν γίνεται με σεβασμό στη φύση και δεν διασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος που τοποθετούνται, τότε δεν αποτελούν ισορροπημένα και βιώσιμη λύση.

Τα παιδιά και η νέα γενιά δεν ευθύνονται για τις μη βιώσιμες δραστηριότητες των σημερινών ενηλίκων και συχνά δεν ενημερώνονται ή αντιλαμβάνονται τις λανθασμένες αποφάσεις που παίρνονται ερήμην τους για το δικό τους μέλλον.

© Shutterstock / ZHANGXIAOLI / WWF

Τι είναι η Ενεργειακή Δημοκρατία;

© Shutterstock / Jessica Girvan / WWF

Αυτοπαραγωγή

- Οι πολίτες πρέπει να έχουν ενεργό ρόλο στην αποθήκευση και τη διαχείριση της ενέργειας.
- Αντί να επιδοτείται η κατανάλωση ενέργειας από ορυκτά καύσιμα (επίδομα θέρμανσης) να επιδοτείται η απόκτηση ΑΠΕ.
- Δυνατότητα παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ στις στέγες των σπιτιών, χωρίς μεγάλο αποτύπωμα στο περιβάλλον.
- Να δοθεί προτεραιότητα στους ευάλωτους πληθυσμούς και σε αυτούς που έχουν ανάγκη.

Ενεργειακές Κοινότητες- μια πρόταση εν. δημοκρατίας

- Δυνατότητα συμμετοχής των πολιτών σε έργα ΑΠΕ με στόχο τον ενεργειακό συμψηφισμό και τη μείωση του ενεργειακού κόστους
- Ενεργοποίηση και εκπαίδευση των τοπικών κοινωνιών σε θέματα ΑΠΕ
- Ευαισθητοποίηση των πολιτών για την εξοικονόμηση ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος
- Προστασία και θωράκιση των ευάλωτων νοικοκυριών
- Διάδοση της ιδέας των Ενεργειακών Κοινοτήτων στα σχολεία ή τις γειτονιές

Παγκόσμια Πολιτική για την παγκόσμια ενεργειακή κρίση

© David Bebbier / WWF-UK

- Οι κυβερνήσεις και οι αρμόδιοι φορείς πρέπει να είναι σε συνεχή δράση για οικονομικά προσιτή, αξιόπιστη, βιώσιμη και σύγχρονη ενέργεια για όλους
- Στρατηγική εστίαση στις χώρες που χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη
- Η ΕΕ έχει δημιουργήσει το πρόγραμμα “[Fit for 55](#)” με στόχο τη μείωση των εκπομπών ΑτΘ κατά 55% μέχρι το 2030.

Μέτρα στην Ελλάδα κατά της ενεργειακής φτώχειας

- Μείωση των φόρων
- Διαρκέστερη προστασία των ασθενέστερων
- Επιδοτήσεις για προμήθεια ηλεκτρικών αυτοκινήτων και μέσων μεταφοράς
- Επιδοτήσεις για ενεργειακή αναβάθμιση συσκευών
- Συνεργασία των αρμόδιων φορέων και παραγόντων για πιο αποτελεσματικές λύσεις

Τι είναι η Δίκαιη μετάβαση;

© WWF Intl. / Jonathan Diamond / The Stand

Απολιγνιτοποίηση και Δίκαιη μετάβαση

- Στρατηγική νέων επενδύσεων για την παραγωγική ανασυγκρότηση των λιγνιτικών περιοχών
- Αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων
- Συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών
- Συνεχής παρακολούθηση και στήριξη των τοπικών κοινωνιών

Σύστημα χωρικού σχεδιασμού ΑΠΕ

- Η ενεργειακή μετάβαση σε ένα σύστημα που θα βασίζεται εξ ολοκλήρου στις ανανεώσιμες πηγές θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι δεν θίγονται τα σημαντικά στοιχεία του οικολογικού πλούτου της χώρας.
- Θα πρέπει να περιλαμβάνει σχεδιασμό από τις περιφέρειες για τη χωρική αποτύπωση ζωνών καταλληλότητας όπου χωροθετούνται οι απαραίτητες μονάδες.
- Παράλληλα υπάρχει επείγουσα ανάγκη υλοποίησης του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού (ΘΧΣ) στη χώρας μας.

**Δεν κληρονομούμε τη γη από τους προγόνους μας,
τη δανειζόμαστε από τα παιδιά μας.**

Ινδιάνικη Παροιμία

together possible™

Working to sustain the natural world for the benefit of people and wildlife.

together possible™

panda.org

Το πρόγραμμα Μαθητές σε δράση για το κλίμα: Από την ιδέα στην πράξη πραγματοποιείται με την ευγενική δωρεά του Ιδρύματος Σταύρου Νιάρχου (ΙΣΝ) και την υποστήριξη των ιδρυμάτων Α. Γ. Λεβέντη και Μποδοσάκη.

A large, stylized green flower with eight petals is centered in the background. A black magnifying glass is superimposed over the center of the flower, focusing on the text.

#STOPFAKEGREEN

**Κλιματική
«οπισθοδρόμηση»;**

Σεπτέμβριος 2022

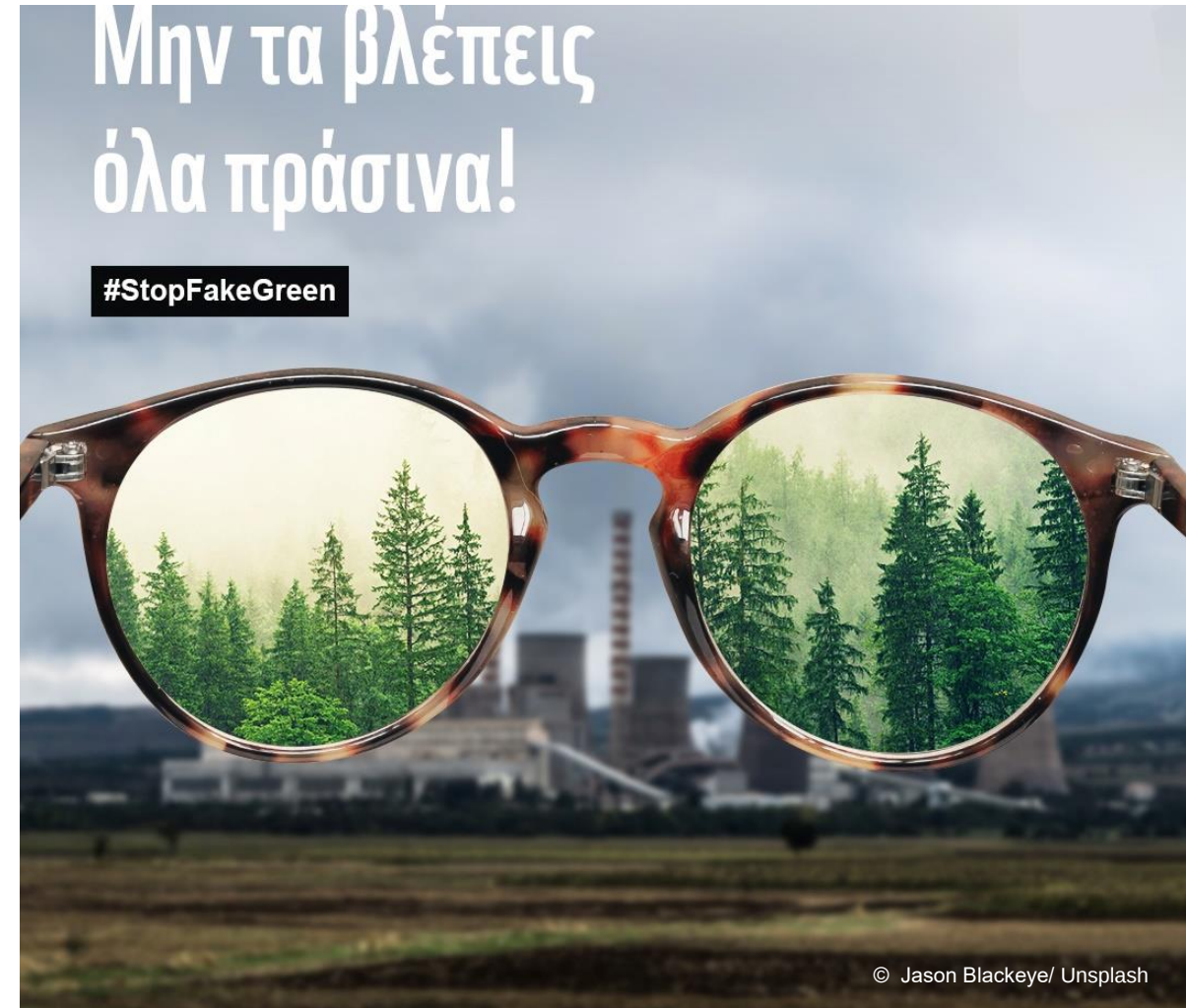
© Vassilis Kokkinidis/WWF Ελλάς

Πόσο πράσινα είναι το ορυκτό αέριο και η πυρηνική ενέργεια;

Κλιματική Αχρωματοψία

Η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τον Ιούλιο του 2022 ενέκρινε πρόταση και ψήφισε νομοθεσία που περιλαμβάνει την πυρηνική ενέργεια και το ορυκτό αέριο στον “πράσινο” οδηγό επενδύσεων της ΕΕ ως “περιβαλλοντικά βιώσιμων”. Ανοίγουν έτσι τον δρόμο για επενδυτικά σχέδια και δραστηριότητες που επιταχύνουν την κλιματική κρίση και χωρίς καμία αμφιβολία βλάπτουν τον πλανήτη.

Αντόνιο Γκουτέρες, Γενικός Γραμματέας ΟΗΕ

Ο πόλεμος στην Ουκρανία, δείχνει πόσο σημαντικό θα ήταν, αν τις τελευταίες δεκαετίες είχαμε επενδύσει μαζικά στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Εάν είχε συμβεί αυτό, δεν θα ήμασταν σήμερα στο έλεος της βιομηχανίας ορυκτών καυσίμων, έχοντας εξαιρετικά υψηλές τιμές, που υπονομεύουν την ποιότητα ζωής των ανθρώπων και την κατάσταση πολλών αναπτυσσόμενων χωρών. Επομένως, εάν ο πόλεμος στην Ουκρανία δείχνει κάτι, είναι ότι πρέπει να επιταχύνουμε την πράσινη μετάβαση, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να καταπολεμήσουμε την κλιματική αλλαγή πολύ πιο αποτελεσματικά.

Εκστρατεία του Γραφείου Ευρωπαϊκής Πολιτικής του WWF

Πριν την ψήφιση του νόμου, 500.000 άνθρωποι σε όλη την Ευρώπη προέτρεψαν τους ευρωβουλευτές τους να πουν όχι στο πράσινο ξέπλυμα του Κανονισμού Ταξινόμησης της ΕΕ.

Οι ευρωπαίοι πολίτες δεν υποστηρίζουν ψευτοπράσινους νόμους.

Αρκετοί Έλληνες ευρωβουλευτές ανταποκρίθηκαν στην προτροπή των πολιτών.

Ο αγώνας δεν τελείωσε!

Χρειαζόμαστε πηγές ενέργειας καθαρές, φθηνές, άφθονες και τοπικές

«Το ορυκτό αέριο και τα πυρηνικά δεν είναι “πράσινα”, και η σήμανσή τους ως τέτοια είναι ξεκάθαρο “πράσινο ξέπλυμα” που βλάπτει ανεπανόρθωτα το κλίμα και τις επόμενες γενιές.

Πρέπει να διαφυλάξουμε τον πραγματικό σκοπό του κανονισμού ταξινόμησης.

Πρέπει να σταματήσει η χρηματοδότηση της καταστροφής και να διοχετευθεί στη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και την εξασφάλιση της ζωής στον πλανήτη».

Θεοδότα Νάντσου, επικεφαλής πολιτικής του WWF Ελλάς

**Η γενιά μου είναι υπεύθυνη για το γεγονός ότι βρισκόμαστε
σε πόλεμο με τη φύση, ότι η κλιματική αλλαγή
είναι εκτός ελέγχου.**

- Γ.Γ. ΟΗΕ Αντ. Γκουτέρες

together possible™

Working to sustain the natural world for the benefit of people and wildlife.

together possible™

panda.org

Το πρόγραμμα Μαθητές σε δράση για το κλίμα: Από την ιδέα στην πράξη πραγματοποιείται με την ευγενική δωρεά του Ιδρύματος Σταύρου Νιάρχου (ΙΣΝ) και την υποστήριξη των ιδρυμάτων Α. Γ. Λεβέντη και Μποδοσάκη.

Κλιματική βιωσιμότητα

Μια ολιστική προσέγγιση

Σεπτέμβριος 2022

© Shutterstock / 19bProduction / WWF

Το οικονομικό κόστος της κλιματικής κρίσης

Η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης απαιτεί σημαντικές επενδύσεις τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα.

- Επιτροπή Stern:

απώλεια τουλάχιστον 5% του παγκόσμιου ΑΕΠ, ετησίως, ενώ με κόστος 1% του παγκόσμιου ΑΕΠ περιορίζονται οι επιπτώσεις.

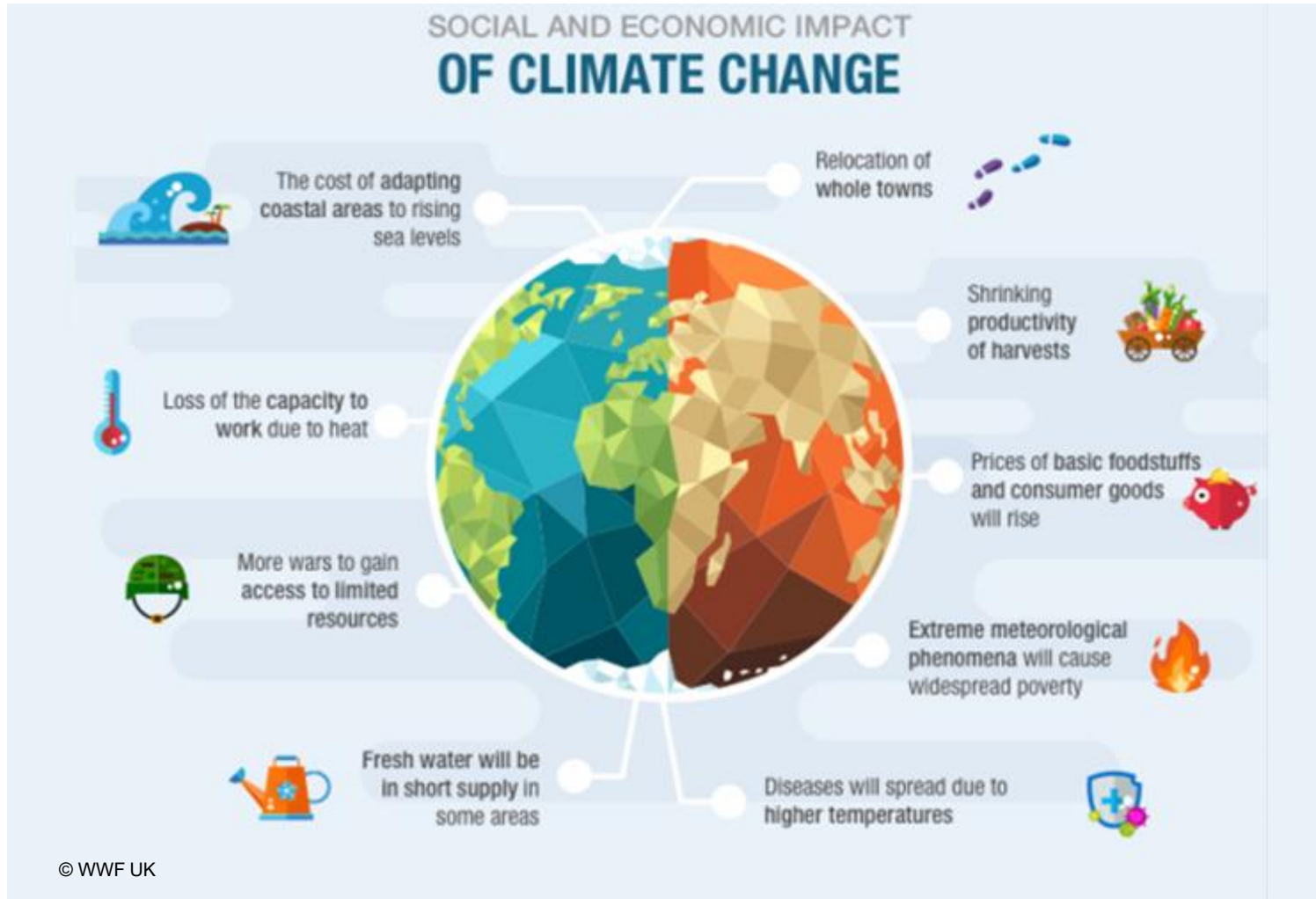
- ‘Φυλή Ινδιάνων:

Τα πιο σημαντικά πράγματα στη ζωή δεν έχουν τίμημα!’

© WWF-US / Keith Arnold

Η κλιματική κρίση στις 3 διαστάσεις της αιιφορίας

Πολλές μικρές αλλαγές μπορεί να πυροδοτήσουν μία μεγάλη σημαντική αλλαγή, κοινωνική ή οικονομική:

π.χ. η αύξηση της θερμοκρασίας μπορεί να οδηγήσει

α. σε ακραία καιρικά φαινόμενα με αποτέλεσμα την οικονομική δυσχέρεια όσων πληγούν από αυτά (απώλεια στέγης, καταστροφή περιουσίας)

β. σε καταστροφή γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα την έλλειψη τροφίμων και την επισιτιστική κρίση που μπορεί να οδηγήσει σε πόλεμο

γ. τη διάδοση νέων ασθενειών (συνήθως ζωνόσων)

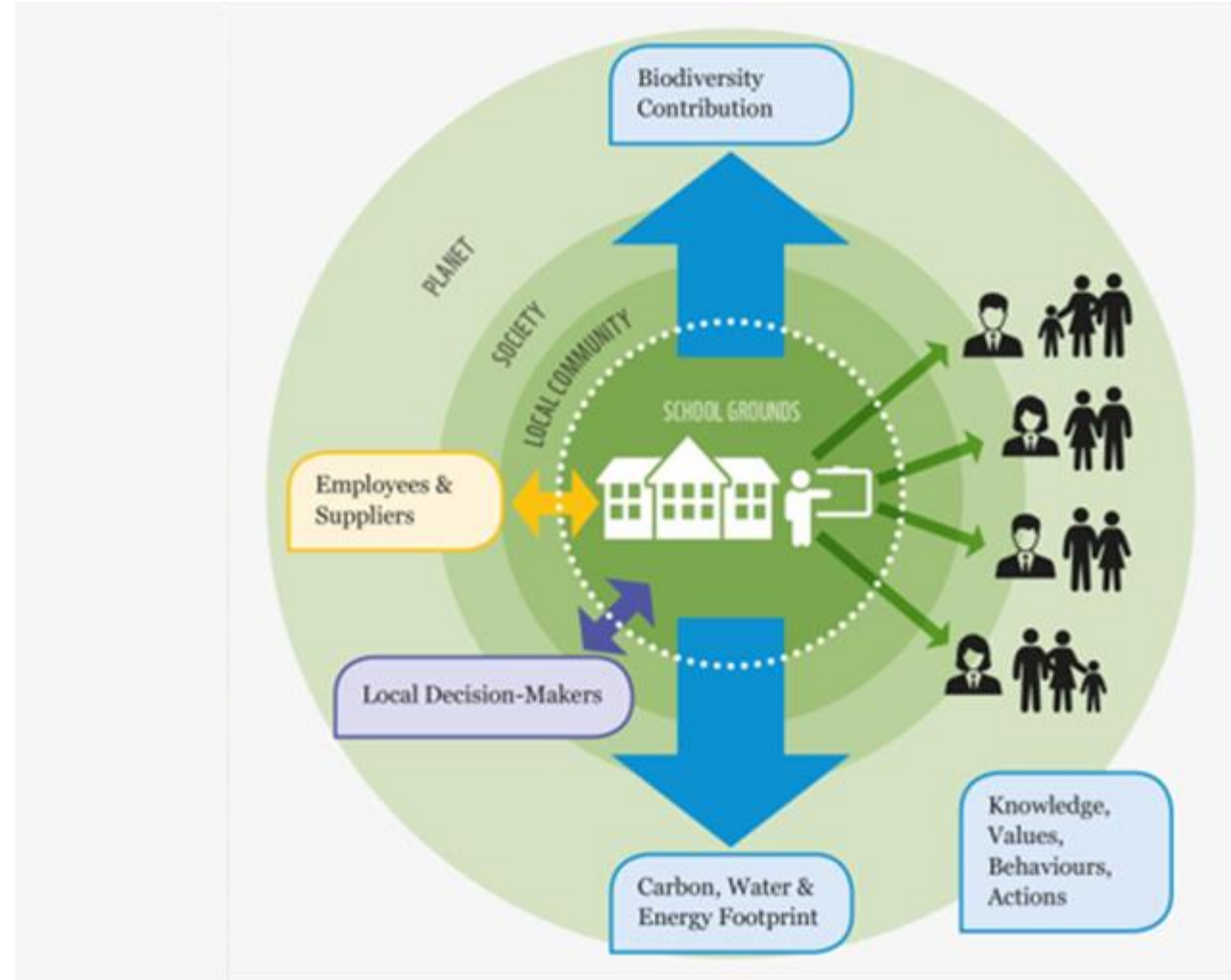
Κάθε μας πράξη έχει αντίκτυπο στον πλανήτη

Το φαγητό που μαγειρεύουμε,
τα ταξίδια που οργανώνουμε,
το πού ξοδεύουμε τα χρήματά μας,
οι καθημερινές μας συμπεριφορές,
επηρεάζουν τους ανθρώπους γύρω
μας:

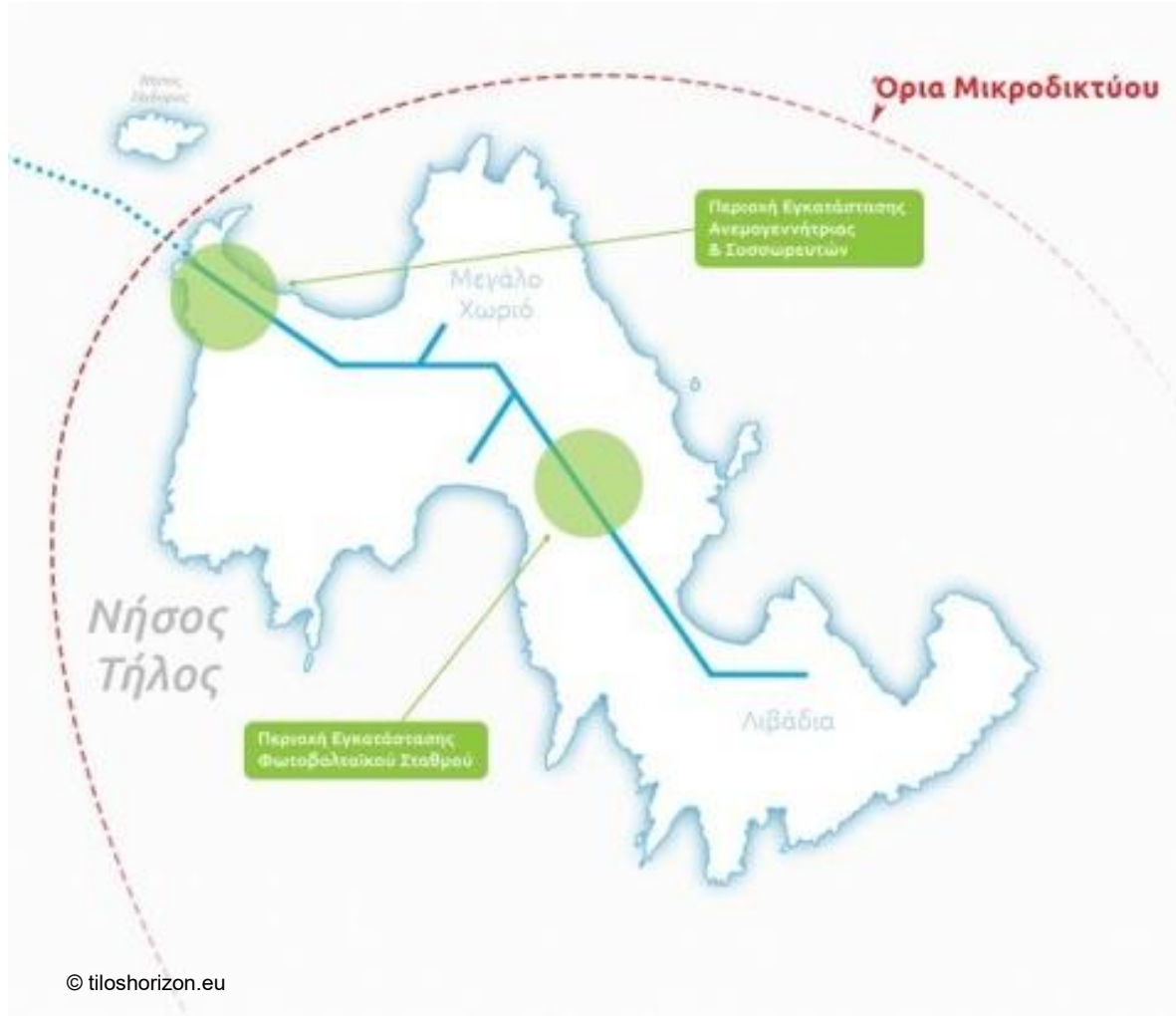
την οικογένειά μας,
τους φίλους μας,
τους γείτονες,
τους επαγγελματίες/επιχειρηματίες,
τους κυβερνούντες.

Το ίδιο ισχύει και για τις μικρές
αλλαγές που τολμούμε!

© WWF UK

Ένα βραβευμένο παράδειγμα ολιστικής προσέγγισης

Το πρώτο πράσινο νησί στη Μεσόγειο

- Υβριδικό σύστημα φωτοβολταϊκού πάρκου, ανεμογεννήτριας και μπαταρίας εξασφαλίζει την ενεργειακή κάλυψη από ΑΠΕ
- Σύστημα φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων με ηλιακή ενέργεια
- Πρώτο νησί μηδενικών αποβλήτων
- Μετατροπή του ΧΥΤΑ (χώρος υγειονομικής ταφής απορριμμάτων) σε πάρκο

**Έχουμε ακόμα χρόνο να σταματήσουμε
και ακόμη και να ανατρέψουμε
τη ζημιά που έχουμε προκαλέσει στον πλανήτη**

David Attenborough Άγγλος τηλεπαρουσιαστής, φυσιοδίφης και φυσικός ιστορικός

together possible™

Working to sustain the natural world for the benefit of people and wildlife.

together possible™

panda.org

Το πρόγραμμα Μαθητές σε δράση για το κλίμα: Από την ιδέα στην πράξη πραγματοποιείται με την ευγενική δωρεά του Ιδρύματος Σταύρου Νιάρχου (ΙΣΝ) και την υποστήριξη των ιδρυμάτων Α. Γ. Λεβέντη και Μποδοσάκη.

**KEEP 1.5°C
ALIVE**

Every climate promise
must be kept.

#WEWONTFORGET

Κλιματικές Λύσεις

Σεπτέμβριος 2022

© David Bebbier / WWF-UK

‘Προσοχή στο κενό...’

Εθνικές πολιτικές για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050

- Κενό φιλοδοξίας στους στόχους μείωσης εκπομπών
- Κενό εφαρμογής σε όλους τους οικονομικούς τομείς
- Κενό αξιοπιστίας των μακροπρόθεσμων στρατηγικών
- Κενό χρηματοδότησης των δράσεων για το κλίμα

Γιατί υπάρχει η ανάγκη ενός νέου νόμου;

επίτευξη της κλιματικής
ουδετερότητας μέχρι το 2050

=

στόχοι και μέτρα για μηδενισμό των
εκπομπών μέσα στο αμέσως
επόμενο χρονικό διάστημα,

=

μία ολοκληρωμένη νομοθετική
παρέμβαση

=

ένας νέος κλιματικός νόμος

Η πρώτη πρόταση για ελληνικό κλιματικό νόμο είναι γεγονός

Το ιστορικό εγχείρημα συγγραφής του πρώτου κλιματικού νόμου για την Ελλάδα ξεκίνησε τον Οκτώβρη του 2020.

Αναγκαίο για την επιτυχία η συνεργασία όλων των πολιτικών δυνάμεων και σχετικών φορέων.

Με τη θέσπιση αυτού του νόμου, θα κατοχυρωθεί επιτέλους το ανθρώπινο δικαίωμα να ζει κάποιος σε υγιές κλίμα.

Οι Έλληνες πολίτες γίνονται συν-διαμορφωτές πρότασης νόμου για τη σωτηρία του πλανήτη

Το ιστορικό εγχείρημα συγγραφής του πρώτου κλιματικού νόμου για την Ελλάδα, που ξεκίνησε τον Οκτώβρη 2020 με διεξαγωγή έρευνας γνώμης, ολοκληρώθηκε τον [Ιούνιο 2021](#) με επιτυχία και μεγάλη ανταπόκριση του κόσμου, έπειτα από δύο μήνες δημόσιας διαβούλευσης και χάρη στη συμβολή 13 οργανώσεων και φορέων, αλλά και εκατοντάδων πολιτών που συμμετείχαν ενεργά.

© Chris Ratcliffe / WWF-UK

Το θεσμικό πλαίσιο για την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050

Πρόταση κειμένου από το WWF Ελλάς, που θέτει τον πήχη για το στόχο του 1,5°C

Συνδιαμόρφωση πρότασης κλιματικού νόμου, με την ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών και πίεση προς την Κυβέρνηση

Στις 27 Μαΐου 2002 ψηφίστηκε και επίσημα ο πρώτος Εθνικός Κλιματικός Νόμος (4936/22)

Αποτελεί μια πολύ σημαντική νίκη για τους πολίτες και φυσικά το περιβάλλον

Πρώτος Εθνικός Κλιματικός Νόμος

Ποιους τομείς της οικονομίας αφορά

Τους τομείς οι οποίοι συνεισφέρουν περισσότερο στα αέρια του θερμοκηπίου:

- παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας
- μεταφορές
- βιομηχανία
- κτίρια
- γεωργία και κτηνοτροφία
- απόβλητα
- χρήσεις γης, αλλαγές χρήσεων γης, δασοπονία

© Βασίλης Κοκκινίδης / WWF Ελλάς

Πρώτος Εθνικός Κλιματικός Νόμος - μέτρα

Μερικά από τα μέτρα:

- το κλείσιμο όλων των λιγνιτικών μονάδων, το αργότερο έως 31/12/28
- από το 2023 το 1/4 των νέων εταιρικών Ι.Χ. θα είναι αμιγώς ηλεκτρικά ή υβριδικά. Και από το 2030 θα απαγορεύεται η πώληση καινούργιων επιβατικών οχημάτων και ελαφρών επαγγελματικών οχημάτων με κινητήρα εσωτερικής καύσης.
- από το 2025 απαγορεύεται η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης και από το 2030 απαγορεύεται η χρήση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης.

Ευρωπαϊκή και εθνική πολιτική για το κλίμα & την ενέργεια

Το πρόγραμμα “Fit for 55” της ΕΕ στοχεύει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55% μέχρι το 2030

Στη χώρα μας μετά την ψήφιση του Εθνικού Κλιματικού Νόμου αναμένονται:

- η αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)
- η ενίσχυση του καθεστώτος προστασίας της φύσης και
- η αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ

© Margot L'hermite / WWF-France

**Ο λαός πρέπει να υπερασπίζεται τον νόμο
σαν να είναι το τείχος της πόλης.**

Ηράκλειτος, 544-484 π.Χ., Ίων φιλόσοφος

together possible™

Working to sustain the natural world for the benefit of people and wildlife.

together possible™

panda.org

Το πρόγραμμα Μαθητές σε δράση για το κλίμα: Από την ιδέα στην πράξη πραγματοποιείται με την ευγενική δωρεά του Ιδρύματος Σταύρου Νιάρχου (ΙΣΝ) και την υποστήριξη των ιδρυμάτων Α. Γ. Λεβέντη και Μποδοσάκη.

Κλιματικές λύσεις

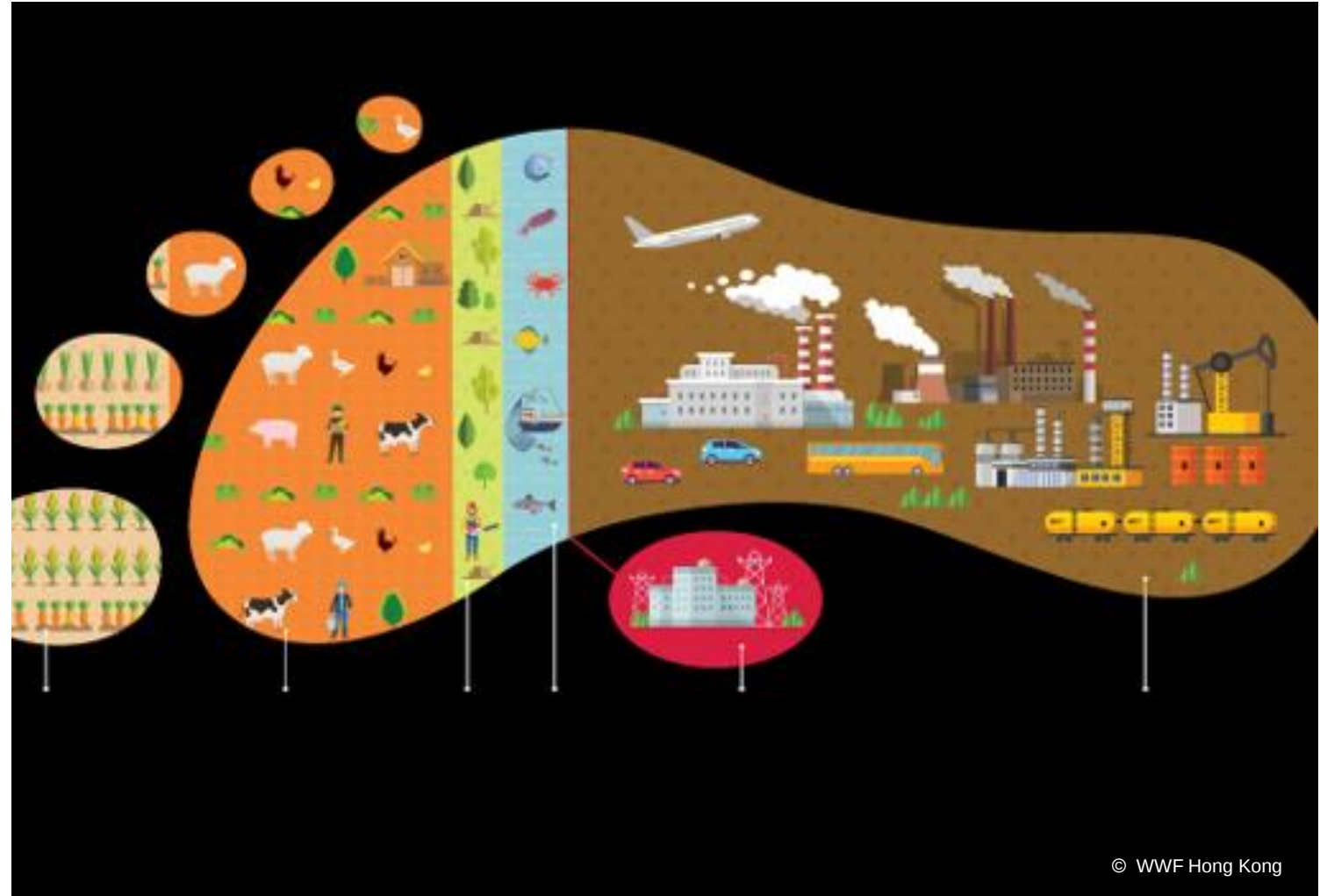
για τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος

Σεπτέμβριος 2022

© David Bebbier / WWF-UK

Ανθρακικό Αποτύπωμα

- Είναι το σύνολο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που παράγονται άμεσα και έμμεσα από ένα άτομο, κτίριο, χώρα, οργανισμό, προϊόν, διαδικασία.
- Εκφράζεται ως ισοδύναμα διοξειδίου του άνθρακα (CO₂e) που είναι μία τυπική μονάδα μέτρησης των εκπομπών όλων των αερίων θερμοκηπίου (όχι μόνο του άνθρακα) με βάση το δυναμικό τους για 100 χρόνια υπερθέρμανσης του πλανήτη.
- Αποτελεί ένα ισχυρό «εργαλείο» για την κατανόηση και τη μείωση των επιπτώσεων κάθε προϊόντος που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος στο φαινόμενο της υπερθέρμανσης του πλανήτη.

Πώς υπολογίζεται

Οι κυριότεροι τομείς που επηρεάζουν το ανθρακικό αποτύπωμα στην καθημερινή δραστηριότητα είναι:

Σε τι χρησιμεύει στους καταναλωτές;

© Chris Martin Bahr / WWF

Σήμερα, η ευαισθητοποίηση των καταναλωτών για θέματα που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος αυξάνεται συνεχώς. Το Ανθρακικό Αποτύπωμα είναι ένα σημαντικό εργαλείο στα χέρια των καταναλωτών για την άσκηση πίεσης προς τις επιχειρήσεις, ώστε να βελτιώσουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις.

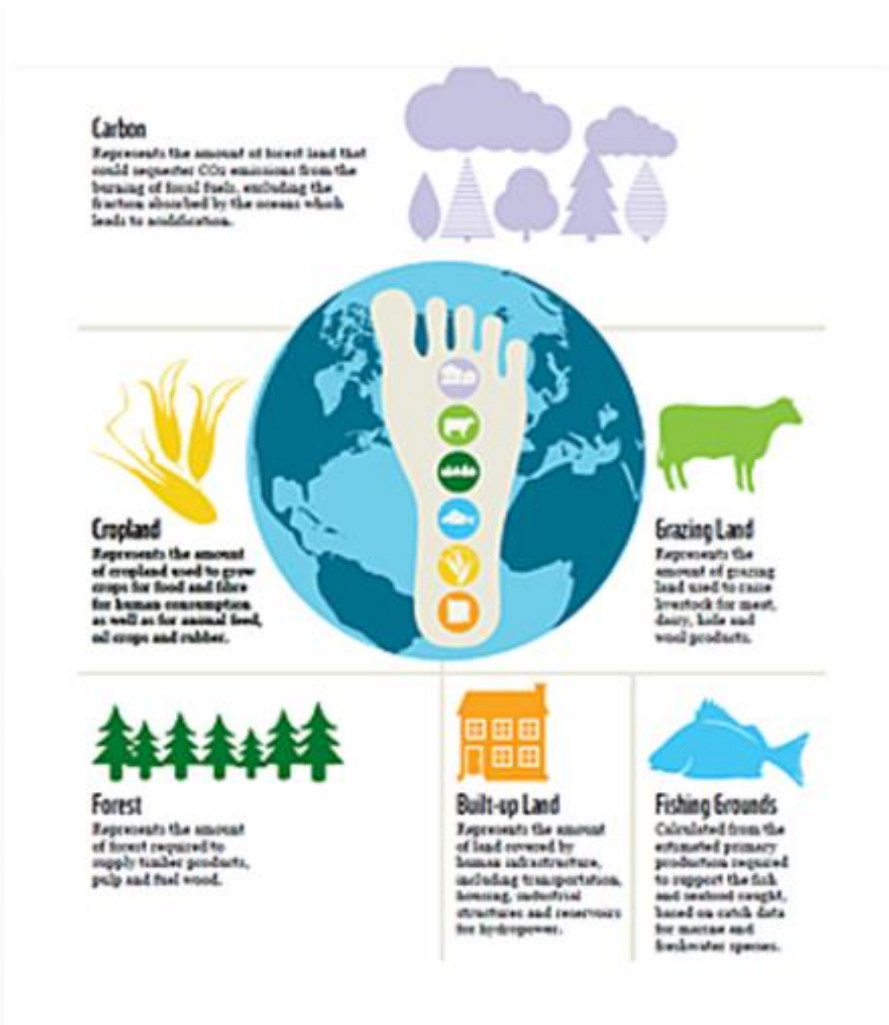
Σε τι χρησιμεύει στους επαγγελματίες;

- Η μέτρηση του Ανθρακικού Αποτυπώματος βοηθά τις επιχειρήσεις να μειώσουν τα κόστη τους, να διαχειριστούν περιβαλλοντικούς κινδύνους και να ενισχύσουν την εταιρική τους φήμη:
- Η εταιρία ενδυμάτων Levi Strauss, διαπίστωσε ότι το 57% του αποτυπώματος άνθρακα οφείλεται στις εκπομπές που σχετίζονται με το πλύσιμό τους από τον καταναλωτή. Το πλύσιμο σε κρύο νερό υπολογίστηκε ότι μειώνει τις εκπομπές κατά τη φάση της χρήσης κατά 90%.
- Εταιρία που παράγει πατατάκια υπολογίζοντας το αποτύπωμά τους, ανακάλυψε την ευκαιρία ετήσιας εξοικονόμησης άνω του 1 εκ. λιρών, μειώνοντας το χρόνο επεξεργασίας του προϊόντος (τηγάνισμα).

© doconomy.com

Το οικολογικό αποτύπωμα

Μετρά την ποσότητα βιολογικά παραγωγικής γης και νερού (περιοχές αλιείας) που απαιτείται για να:

- παράγει όλους τους πόρους που καταναλώνει ένα άτομο, πληθυσμός ή δραστηριότητα
- απορροφήσει τα απόβλητα που παρήγαγαν,

λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες πρακτικές τεχνολογίας και διαχείρισης πόρων.

Το τελικό οικολογικό αποτύπωμα ενός ατόμου ή μιας χώρας είναι το άθροισμα όλων αυτών των διαφορετικών τύπων γης, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται.

(Wackernagel and Rees, 1996)

Κάθε χώρα έχει διαφορετικό αποτύπωμα

Αν όλη η ανθρωπότητα ζούσε σαν ένα μέσο Ινδονήσιο για παράδειγμα, μόνο τα δύο τρίτα της βιοχωρητικότητας του πλανήτη θα χρησιμοποιούνταν.

Αν όλοι ζούσαν σαν ένα μέσο Έλληνα, η ανθρωπότητα θα απαιτούσε τρεις πλανήτες Γη για να συντηρηθεί..

Και αν όλοι ζούσαν σαν ένα μέσο κάτοικο των ΗΠΑ, θα χρειάζονταν συνολικά τέσσερις πλανήτες Γη για να αναγεννηθεί η ετήσια ζήτηση της ανθρωπότητας για τη φύση.

Πώς θα μειώσουμε το ανθρακικό αποτύπωμα;

στο φαγητό

στην καθημερινότητα

στα ψώνια

στις μεταφορές

Μερικές ιδέες...

Επιλέγοντας βιώσιμα τρόφιμα και αποφεύγοντας τη σπατάλη τροφής

Μειώνοντας την κατανάλωση, ανακυκλώνοντας και αποφεύγοντας το πλαστικό

Επιλέγοντας προϊόντα φιλικά στο περιβάλλον, χαμηλής κατανάλωσης

Επιλέγοντας τα ΜΜΜ, ποδήλατο ή ...τα πόδια μας, οδηγώντας φιλικά προς το περιβάλλον

Ένα παράδειγμα κοινοτικής πρωτοβουλίας

Μία πρωτοβουλία μικρής κλίμακας με γνώμονα την κοινότητα που κάνει τεράστια διαφορά στη ζωή των ανθρώπων και συμβάλλει στις προσπάθειες περιορισμού της υπερθέρμανσης του πλανήτη:

γυναίκες κατασκευάζουν και εγκαθιστούν ηλιακά συστήματα σε κοινότητες που δεν είχαν ηλεκτρικό ρεύμα.

© UNDP/SGP Belize

Πώς θα μειώσουμε το ανθρακικό αποτύπωμα στο σχολείο

Μερικές ιδέες...

- Κλείνουμε συσκευές και φώτα όταν δεν χρησιμοποιούνται
- Χρησιμοποιούμε ΑΠΕ και συσκευές χαμηλής κατανάλωσης
- Προωθούμε λύσεις φιλικές στο περιβάλλον
- Μειώνουμε τις μετακινήσεις με ΙΧ
- Ανακυκλώνουμε
- Πρασινίζουμε το σχολείο
- Κομποστοποιούμε

Μερικά παραδείγματα εφαρμογών μείωσης αποτυπώματος σε σχολεία

1ο Γυμνάσιο Πυλαίας Θεσ/κης
Κατασκευή ενός οδικού συστήματος
στο οποίο
τα φώτα του δρόμου ανάβουν όταν
περνάει όχημα μπροστά από
τις κολώνες φωτισμού
οδών, στις οποίες έχει τοποθετηθεί
ένας αισθητήρας απόστασης, με
στόχο να γίνεται εξοικονόμηση
ενέργειας, φυσικών πόρων,
ελάττωση παγίων εξόδων που
αφορούν τον δήμο, αλλά και
μείωση της
ατμοσφαιρικής ρύπανσης με CO₂.

© 1ο Γυμνάσιο Πυλαίας Θεσ/κης

Μερικά παραδείγματα εφαρμογών μείωσης αποτυπώματος σε σχολεία

Οι μαθητές του ΓΕΛ Φιλοθέης δημιούργησαν ένα “έξυπνο” οικολογικό παγκάκι.

Ο σχεδιασμός έγινε από μαθητές και κατασκευάστηκε από μαραγκό.

Παρατήρησαν ότι στο σχολείο τα παγκάκια χρησιμοποιούνται πολύ συχνά και ότι ένα κοινό παγκάκι μπορεί να μετατραπεί σε οικολογικό. Συνεργάστηκαν με το Πολυτεχνείο, ενημερώθηκαν για τα χρώματα, ο καθένας προσέθεσε μία καινοτομία και έφτασαν στο τελικό αποτέλεσμα, ενώ έχουν ήδη οργανώσει υποομάδες διαχείρισης του έργου, όπως μάρκετινγκ, δημοσίων σχέσεων, τεχνολογικής υποστήριξης κ.ά. Μάλιστα, περισσότερα από 2.000 παγκάκια έχουν ήδη παραγγελθεί από δήμους και ξενοδοχεία.

**Είναι καθήκον μας να δράσουμε
για να σταματήσουμε την επιδείνωση του κλίματος.
Οι δράσεις που θα αναλάβουμε σήμερα θα καθορίσουν τον
κόσμο στον οποίο θα ζούμε σε 10, 20 ή 50 χρόνια.**

Miguel Arias Cañete Ευρωπαϊκός Επίτροπος για την Κλιματική Αλλαγή

together possible™

Working to sustain the natural world for the benefit of people and wildlife.

together possible™

panda.org

Το πρόγραμμα Μαθητές σε δράση για το κλίμα: Από την ιδέα στην πράξη πραγματοποιείται με την ευγενική δωρεά του Ιδρύματος Σταύρου Νιάρχου (ΙΣΝ) και την υποστήριξη των ιδρυμάτων Α. Γ. Λεβέντη και Μποδοσάκη.